

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 8.3.2011
KOM(2011) 102 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 o indexu nákladů práce (INP)

1. Úvod

V analýze krátkodobého a střednědobého hospodářského vývoje jsou důležitým faktorem náklady práce za odpracovanou hodinu. Komise a Evropská centrální banka využívají index nákladů práce za odpracovanou hodinu pro posuzování možného inflačního tlaku v důsledku vývoje na trhu práce. Tento index je třeba vypočítat okamžitě, pro každý členský stát, pro celou EU a pro eurozónu. Index nákladů práce je rovněž důležitý pro sociální partnery při vyjednávání o mzdách a pro samotnou Komisi při sledování krátkodobého vývoje nákladů práce. Index nákladů práce (dále jen „INP“) je jedním z hlavních evropských hospodářských ukazatelů¹.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 ze dne 27. února 2003 o indexu nákladů práce² (dále jen „nařízení o INP“) vytváří společný rámec pro sestavování a předávání srovnatelných indexů nákladů práce v Evropské unii. Komise (Eurostat) vydává čtvrtletní tiskové zprávy o indexu nákladů práce za odpracovanou hodinu³.

V červenci 2003 přijala Komise nařízení (ES) č. 1216/2003⁴, které podrobněji stanoví postupy předávání indexu, postupy očištění od zvláštních (sezónních) vlivů a obsah vnitrostátních zpráv o kvalitě. V březnu 2007 pak Komise přijala nařízení (ES) č. 224/2007⁵. Tímto nařízením se mění nařízení (ES) č. 1216/2003 a rozšiřuje rozsah indexu nákladů práce o ekonomické činnosti vymezené v sekcích L, M, N a O klasifikace NACE Rev. 1. Toto rozšíření znamená, že budou zahrnuty i netržní služby, které tvoří hlavní podíl těchto sekcí a které mohou mít jinou dynamiku než tržní služby. V srpnu 2007 přijala Komise nařízení (ES) č. 973/2007⁶, které změnilo některá nařízení o specifických statistických oblastech, mimo jiné i o indexu nákladů práce, za účelem provádění statistické klasifikace ekonomických činností NACE Revize 2.

Článek 13 nařízení (ES) č. 450/2003 stanoví, že Komise musí každé dva roky předložit zprávu Evropskému parlamentu a Radě. Tato zpráva by měla hodnotit zejména kvalitu předávaných údajů. Povinnost předkládat výroční vnitrostátní zprávy o kvalitě stanoví čl. 8 odst. 2 nařízení o INP. V příloze I nařízení (ES) č. 1216/2003 je kvalita indexu nákladů práce definována těmito parametry: relevance, přesnost, včasnost a přesnost, dostupnost a jasnost, srovnatelnost, soudržnost a úplnost.

Srovnatelnost a úplnost se výrazně zlepšily, a proto se tato zpráva zaměří na přesnost, včasnost a soudržnost. Drobné nedostatky v dodržování lhůt pro předávání údajů nebudou zmíněny, jelikož byly pouze dočasné.

¹ KOM (2002) 661, sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o statistice Eurozóny.

² Úř. věst. L 69, 13.3.2003, s. 1.

³ Čtvrtletní tiskové zprávy jsou vydávány ve dnech stanovených v kalendáři vydávání zpráv; obojí lze najít na internetových stránkách Eurostatu (<http://ec.europa.eu/eurostat>).

⁴ Nařízení Komise (ES) č. 1216/2003 ze dne 7. července 2003, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 o indexu nákladů práce (Úř. věst. L 169, 8.7.2003, s. 37).

⁵ Nařízení Komise (ES) č. 224/2007 ze dne 1. března 2007, kterým se mění nařízení (ES) č. 1216/2003, pokud jde o ekonomické činnosti zahrnuté do indexu nákladů práce (Úř. věst. L 64, 2.3.2007, s. 23).

⁶ Nařízení Komise (ES) č. 973/2007 ze dne 20. srpna 2007 o změně některých nařízení ES o specifických statistických oblastech, kterými se provádí statistická klasifikace ekonomických činností NACE Revize 2 (Úř. věst. L 216, 21.8.2007, s. 10).

2. OBECNÝ POKROK OD MINULÉ ZPRÁVY

Od poslední zprávy přijaté v roce 2008⁷ bylo dosaženo výrazného pokroku. Nová klasifikace NACE Rev. 2 byla zavedena v souladu s požadavkem při prvním předání v červnu 2009. K zavedení klasifikace NACE Rev. 2 bylo v členských státech zapotřebí značné množství zdrojů. V mnoha případech si rovněž vyžádalo důkladný přezkum metod shromažďování údajů, což vedlo ke změnám zaměřeným na zvýšení kvality INP. Zároveň také skončila platnost odchylky pro netržní služby a všechny členské státy poskytly údaje v průběhu roku 2009.

Včasnost se výrazně zlepšila a pouze dva členské státy (Belgie a Irsko) stále čelí určitým problémům s dodržováním závazných lhůt pro předávání údajů. Minulé údaje byly značně přepracovány, což však bylo nezbytné vzhledem k zavedení nové klasifikace NACE Rev. 2 a přijatým změnám v systémech shromažďování údajů v některých členských státech. V zájmu poskytnutí pomoci uživatelům a otevřeného informování o rozsahu oprav jsou na internetových stránkách Eurostatu k dispozici veškeré údaje pro Evropskou unii a eurozónu, které byly zveřejněny od června 2009.

Dostupnost a kvalita INP se obecně zlepšily. Několik členských států změnilo své systémy shromažďování údajů tak, aby odstranilo veškeré zbývající odchylky od standardů kvality a koncepcí stanovených v nařízení (ES) č. 450/2003. Například Irsko a Švédsko nyní zahrnují nepravidelné platby a Finsko nyní zaznamenává všechny typy zaměstnanců a nikoli pouze zaměstnance s plným úvazkem. Ke značnému zlepšení došlo i v hlášení metadat členskými státy. Více členských států předalo vnitrostátní zprávy o kvalitě včas a téměř všechny nyní hlásí metadata čtvrtletně a poskytují vysvětlení změn v údajích. Kolísání indexu se snížilo, zejména díky zlepšení řad údajů o odpracovaných hodinách, které se nyní sledují důkladněji než dříve.

Jelikož INP předávají všechny členské státy, Eurostat může sestavovat souhrnné ukazatele Evropské unie a provádět dostatečně přesná srovnání vývoje hodinových nákladů práce mezi členskými státy. Je zde však řada problémů, které stále vyžadují, aby některé členské státy za účelem dokončení procesu harmonizace vyvinuly další úsilí. Tyto problémy jsou uvedeny níže.

Zatímco členské státy zavedly infrastrukturu potřebnou pro vytváření INP, Komise (Eurostat) udržuje a vylepšuje svůj produkční systém, který nyní umožňuje včasné přijímání, ověřování, zpracovávání, uchovávání a šíření údajů o indexu nákladů práce. Tyto postupy, které se staly plně funkčními v roce 2005, jsou průběžně přezkoumávány a aktualizovány.

3. HODNOCENÍ SOULADU (DO ZÁŘÍ 2010)

3.1 Přehled

Několik členských států, u nichž bylo ve zprávě z roku 2008 uvedeno, že nesplňují zcela požadavky nařízení, přijalo nezbytná opatření k jejich splnění. Nizozemsko splnilo požadavky týkající se včasnosti stanovené v nařízení o INP. Švédsko, Finsko a Irsko provedly nezbytné změny svých systémů shromažďování údajů, aby byly v souladu s definicemi INP. Rakousko upravilo svou metodu odhadování a zlepšilo včasnost poskytování údajů. Sekce G až S

⁷ KOM(2009) 33.

klasifikace NACE Rev. 2 však vykazaly poměrně rozsáhlé opravy prvních odhadů, což si vyžádalo další šetření. Řecko se v mnoha ohledech zlepšilo, avšak hodnoty INP stále velmi kolísají.

Jelikož hlavní proměnné INP stanovené v nařízení o INP již nyní hlásí všechny členské státy, může se hodnocení souladu více zaměřit na další požadavky stanovené v uvedeném nařízení. V budoucnu bude například důkladněji hodnocena kvalita postupů pro očištění od sezónních vlivů a INP očištěný od sezónních vlivů bude hlavním referenčním údajem v tiskových zprávách Eurostatu, jak tomu již je u všech ostatních makroekonomických statistik týkajících se doby kratší než jeden rok. Pouze dva členské státy, Švédsko a Finsko, nezasílají Eurostatu údaje očištěné od sezónních vlivů. V případě Finska je to odůvodněno tím, že v novém finském systému shromažďování údajů jsou k dispozici krátkodobé řady údajů (od roku 2007). Nařízení (ES) č. 1216/2003 uložilo několika členským státům povinnost provést studie proveditelnosti pro posouzení, jak získat index odhadující celkové náklady práce s vyloučením prémie. V mnoha případech byly výsledky studií proveditelnosti negativní a v uplynulých letech nebylo dosaženo výrazného pokroku. Celkové náklady práce s vyloučením prémie v současnosti neodhadují Rakousko, Bulharsko, Malta, Německo, Itálie, Francie a Irsko. Bulharsko, Německo a Irsko toho budou schopny v blízké budoucnosti. Rakousko a Itálie by celkové náklady práce s vyloučením prémie odhadovat mohly, avšak jen s velmi částečným pokrytím, pokud jde o sekce NACE nebo velikost jednotky. Francie a Malta nepovažují odhadování nákladů práce s vyloučením prémie za proveditelné.

3.2 Podrobnosti o nedostacích v kvalitě

3.2.1 Přesnost

S řadou aspektů INP souvisí problémy s přesností. Ty jsou obecně způsobeny nedostatky zdrojových údajů a mohou vést ke značné kolísavosti řad INP. Nepřesné údaje také nemusí být plně srovnatelné s údaji ostatních členských států a mohou navíc vést k nesouladu mezi INP a jinými zdroji údajů, které zjišťují podobné aspekty (např. vývoj hodinového ohodnocení zaměstnanců měřený prostřednictvím národních účtů). Členský stát, který má problémy s přesností, se obvykle o těchto potížích zmiňuje ve výroční zprávě o kvalitě a Komise (Eurostat) sleduje, k jakému pokroku došlo nebo má dojít v zavádění lepších zdrojů.

V současné době se s problémy s přesností potýkají tři členské státy. Německo a Maďarsko v současnosti nepoužívají zdrojové údaje, které by jim umožnily zcela splnit požadavky nařízení. Údaje o INP předložené Řeckem často vykazují tempo růstu, které je obtížně slučitelné s vývojem na trhu práce.

Německo: V prvním čtvrtletí 2010 začalo Německo jako hlavní zdroj pro odhadování INP používat nový čtvrtletní průzkum výdělků. Předtím se jako zdroj používaly údaje národních účtů. Používání specifického zdroje by mělo být považováno za zlepšení, nicméně tato změna také znamenala menší pokrytí malých podniků v některých hospodářských odvětvích. V současné době se používají metody, které problém pokrytí zmenšují. Zaměstnanci malých podniků jsou zohledněni ve váhových koeficientech používaných k výpočtu indexu nákladů práce pro seskupení sekcí B až S klasifikace NACE Rev. 2.

Řecko: Značné kolísání řad INP a rozsáhlé opravy. Zpráva o kvalitě zaslaná v roce 2009 je příliš stručná na to, aby bylo na jejím základě možno vyvodit závěry o příčinách problémů s přesností.

Maďarsko: Zdrojové údaje nezahrnují velmi malé podniky, které mají méně než pět zaměstnanců, a není pro ně prováděna imputace.

3.2.2 Včasnost

Od poslední zprávy v roce 2008 se včasnost zlepšuje. Některé členské státy však z různých důvodů nedodaly INP za některá čtvrtletí včas (do 70 dnů po referenčním čtvrtletí). Včasnost je velmi důležitá, neboť v případě nedodržení termínu předkládání údajů se pro souhrnné ukazatele Evropské unie a eurozóny musí použít odhady. To může vést ke zbytečně rozsáhlým opravám. Níže jsou uvedeny členské státy, které dodaly údaje tak pozdě ($t+75$), že je nebylo možno zahrnout do čtvrtletních tiskových zpráv vydávaných Komisí. Pro souhrnné ukazatele EU a eurozóny zveřejněné za dané čtvrtletí musel Eurostat u těchto zemí použít extrapolace hodnot INP.

Belgie nedodala údaje včas třikrát za poslední čtyři čtvrtletí. Zpoždění předávání se ve srovnání s předchozími roky značně snížilo. Belgie vyvíjí další úsilí, pokud jde o práci s administrativními rejstříky a zjednodušování postupů. Zavázala se úplně dodržovat příslušné požadavky od roku 2011.

Irsko nedodalo údaje včas v posledních dvou čtvrtletích 2009 a nedodalo žádné údaje za první dvě čtvrtletí 2010. Je to způsobeno problémy s prováděním nové klasifikace NACE Rev. 2 a se zaváděním nového systému pro shromažďování údajů. Očekává se, že se situace zlepší v roce 2011.

Komise tyto země vyzvala, aby přijetím vhodných opatření zajistily, že lhůty pro předkládání údajů budou v budoucnu dodržovány.

3.2.3 Soudržnost

Ve výroční zprávě o kvalitě mají členské státy porovnat tempo růstu INP s tempem růstu hodinového ohodnocení zaměstnanců podle národních účtů (definice ESA95). Oba soubory údajů měří stejný jev s malými odchylkami v definicích, úplnosti zdrojů a metodice výpočtu tempa růstu. Úplnou soudržnost nelze očekávat, avšak míru soudržnosti mezi těmito dvěma soubory lze využít jako ukazatel kvality INP. Jelikož čtvrtletní údaje o hodinovém ohodnocení zaměstnanců (údaje národních účtů) nedodávají všechny členské státy, nelze vytvořit úplný přehled soudržnosti. Následující přehled vychází ze zpráv o kvalitě z roku 2008. Jelikož navíc národní účty stále používají klasifikaci NACE Rev. 1, zatímco INP používá klasifikaci NACE Rev. 2, omezuje se porovnání na velmi malý počet seskupených sekcí NACE.

Kypr a Malta: Jelikož zdrojem INP jsou národní účty (Malta) nebo INP je zdrojem národních účtů (Kypr), je soudržnost nevyhnutelná.

Česká republika, Německo, Řecko, Španělsko, Itálie, Nizozemsko, Rakousko, Slovinsko: dostatečná míra soudržnosti. Směry tempa růstu jsou obvykle stejné a tempa růstu vykazují podobné hodnoty.

Dánsko, Francie, Estonsko, Litva, Rumunsko a Slovensko: nízká soudržnost; výrazné rozdíly v hodnotách tempa růstu ze dvou zdrojů.

Belgie, Bulharsko, Irsko, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Finsko, Švédsko a Spojené království: čtvrtletní údaje o národních účtech nejsou k dispozici nebo nejsou ve zprávě o kvalitě uvedeny.

Eurostat podrobně analyzuje soudržnost INP s údaji národních účtů a průzkumem nákladů práce a bude tak činit i nadále. Výsledky analýzy jsou často projednávány s členskými státy, aby se zlepšila soudržnost mezi různými statistickými oblastmi.

4. ZÁVĚRY

Od předložení předchozí zprávy z roku 2008 se míra souladu s nařízením o INP celkově zvyšuje. Většina členských států nyní jeho požadavky plní. Členské státy investovaly do provádění činností, jejichž cílem je dosažení srovnatelnějších a aktuálnějších indexových řad. Tím se evidentně zvýšila celková kvalita, a tedy i užitečnost údajů.

Zlepšila se včasnost dodávání údajů a snížil se počet členských států, které mají problémy s přesností.

V uplynulých letech Komise (Eurostat) pravidelně vyzývala členské státy, aby zvýšily své úsilí o zlepšení. Komise bude pravidelně sledovat přetrvávající problémy týkající se nesouladu a kvality, a to na základě poskytnutých údajů a jiných vnitrostátních dokumentů. Pokud nebude v oblasti žádoucích nebo plánovaných zlepšení dosaženo řádného pokroku, budou kontaktovány příslušné vnitrostátní orgány a Komise podnikne kroky nezbytné pro prosazení souladu.